

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Fkf.266/2024/27.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. február 26. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette a következő

ÍTÉLETET

A testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint fiatalkorúak bírósága 2024. április 22. napján kihirdetett 14.Fk.313/2022/33. számú ítéletét Terhelt1 I. r. és fk. Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében megváltoztatja.

A Terhelt1 I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (két) évre mérsékli, és annak végrehajtását 4 (négy) évi próbaidőre felfüggeszti.

A feltételes szabadság legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére irányadó.

A próbaidő tartamára elrendeli Terhelt1 I. r. vádlott pártfogó felügyeletét.

A fk. Terhelt2 II. r. vádlottal szemben elrendelt próbára bocsátás tartamát 1 (egy) évre mérsékli.

A megsemmisíteni rendelt, a bűnjeljegyzék 1. és 2. tételszáma alatt szereplő tárgyak lefoglalásának megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az elsőfokú ítélet bevezető részéből az előkészítő ülés dátumára utalást mellőzi, Terhelt1 I. r. vádlott tényleges tartózkodási helyeként feltüntetett cím megszűnt, fiatalkorú Terhelt3 III. r. vádlott személyi igazolványának száma okmányszám5.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből fk. Terhelt3 III. r. vádlott 25.200 (huszonötezer-kettőszáz) Ft-ot köteles megfizetni, a fennmaradó bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. április 22. napján kihirdetett 14.Fk.313/2022/33. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat testi sértés büntette [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat] miatt 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, fk. Terhelt2 II. r. vádlottat és fk. Terhelt3 III. r. vádlottat garázdaság büntette [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt 2-2 évre próbára bocsátotta. Az I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésből engedélyezhető feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg, megállapította továbbá, hogy a II. és III. r. vádlottak a próbaidő alatt pártfogó felügyelet alatt állnak. Az elsőfokú bíróság rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről is.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész Terhelt1 I. r. vádlott terhére kiutasítás kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést, a II. és III. r. vádlottak tekintetében az ítéletet tudomásul vette. A vádlottak és védőik elsősorban felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentettek be joghatályos fellebbezést. Az ügyész fellebbezését 2024. április 23. napján visszavonta.

[3] Fk. Terhelt3 III. r. vádlott védője fellebbezését arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben megalapozatlan. Kifejtette, hogy a III. r. vádlottban nem vetődött fel a kölcsönös dulakodás lehetősége, ő nem fogadott el semmilyen kihívást, így a jogtalanság talaján sem állhatott. Amikor észlelte, hogy a II. r. vádlott visszafordult, szinte reflexszerűen ment utána azért, hogy megvédje. A III. r. vádlott kizárólag azért rúgta meg az I. r. vádlottat, mert észlelte, hogy megszúrta a II. r. vádlottat, és ez a rúgás alkalmas volt arra, hogy a cselekménysor befejeződjön. Erre figyelemmel az állapítható meg, hogy a III. r. vádlott jogos védelmi helyzetben cselekedett, ezért védője álláspontja szerint a felmentése indokolt. Másodlagos indítványként azt adta elő, hogy a III. r. vádlott az elmúlt öt évben megkomolyodott, a friss környezettanulmány szerint bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének foka alacsony. Azt nem lehet a terhére értékelni, hogy egy másik büntetőeljárás is indult vele szemben, mivel annak eredménye még nem ismert. Ezek az enyhítő körülmények a próbára bocsátás tartamának lényeges enyhítését indokolják.

[4] A többi védő a Be. 584.§ (6) bekezdésében írtak ellenére fellebbezését írásban nem indokolta.

[5] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2024. július 25. napján kelt BF.502/2024/3. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak, érdemi indítványt ugyanakkor nem tett arra figyelemmel, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság olyan eljárási szabálysértéseket követett el, amelyeket az ítéltábla tárgyalás tartásával tud kiküszöbölni. Az ügyészség kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bíróváltást követően tartott tárgyaláson ugyan rögzítette, hogy a tárgyalás korábbi anyagának ismertetésével kezdi előlről a tárgyalást, de a 2023. május 26. napján megtartott tárgyalás anyagának ismertetését elmulasztotta. Ez az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát eredményezte, mivel a tényállás részben felderítetlenné vált. További eljárási szabálysértést követett el az elsőfokú bíróság azzal, hogy a fiatalokú vádlottak ismételt egyéni értékelését nem végezte el annak ellenére, hogy a vonatkozó környezettanulmányok beszerzése és az elsőfokú ítélet kihirdetése között eltelt két év. Mindezek alapján az ügyészség arra tett indítványt, hogy az ítéltábla tűzzön ki tárgyalást, a II. és III. r. vádlottak egyéni értékelésének ismételt elvégzése érdekében szerezzen be környezettanulmányt, és azt, valamint a Fővárosi Törvényszék 14.Fk.313/2022/18. számú jegyzőkönyvét a tárgyaláson ismertesse.

[6] Az ítéltábla az ügyészség indítványára figyelemmel megkereste a Fővárosi Törvényszéket annak tisztázása érdekében, hogy a 2023. december 8. napján megtartott tárgyaláson pontosan mely tárgyalási napok anyagának ismertetése történt meg. A Fővárosi Törvényszék a 2024. október 17. napján kelt és 2024. november 20. napján véglegessé vált 14.Fk.313/2022/38. számú végzésével – a jegyzőkönyvezés megkönnyítését szolgáló, rendelkezésére álló hanganyag alapján – a 23. sorszámú jegyzőkönyvet azzal egészítette ki, hogy a bíróság a 10., 15. és 21. sorszámú jegyzőkönyveken kívül a 18. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvet is ismertetette. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a törvényszék a tárgyalás megismétlése során a másodfokú bíróság által kiküszöbölendő eljárási szabálysértést nem követett el, így ez már tárgyalás tartását nem indokolta.

[7] Az ügyészség arra azonban alappal mutatott rá, hogy a fiatalokú vádlottak egyéni értékelésére az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően több mint két évvel került sor. Az ügyiratok tartalma alapján megállapítható, hogy fk. Terhelt2 II. r. vádlottra 2022. március 31. napján, terhelt3 III. r. vádlottra 2022. március 7. napján szerzett be környezettanulmányt a nyomozó hatóság. Az eljárás során újabb intézkedés nem történt a fiatalokúak vádlottak egyéni értékelése iránt, majd a törvényszék 2024. április 22. napján ügydöntő határozatot hozott. Ezzel az elsőfokú bíróság megszegte a Be. 683. § (4) bekezdésében írt eljárási szabályt, amely szerint legkésőbb az ügydöntő határozat meghozatala előtt intézkedni kell a fiatalokú egyéni értékelésének ismételt elvégzése iránt, ha a fiatalokú egyéni értékelése érdekében két évnél régebben került sor bizonyítási eszköz beszerzésére.

[8] Az eljárási szabálysértés a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételével volt kiküszöbölhető [Be. 594. § (1) bekezdés]. Ennek keretében az ítéltábla beszerezte a

fiatalkorú vádlottakra vonatkozó újabb környezettanulmányt, amiket a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján kitűzött tárgyaláson ismertetett.

[9] Az ügyész perbeszédében kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet tényállása mindenben megalapozott, így az a másodfokú eljárásban is irányadó. A másodfokú bíróság által tartott tárgyaláson felvett bizonyítás az eljárási szabálysértés kiküszöbölését célozta, így ebből az okból sem alkalmazhatók a megalapozatlanság jogkövetkezményei. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének álláspontja szerint eleget tett, az törvényes és a joggyakorlatnak is megfelel. Részletesen megindokolta, hogy az I. r. vádlott részéről provokáció és annak a II. és III. r. vádlottak által történő elfogadása valósult meg, így mindenki a jogtalanság talaján állt, vagyis a jogos védelem egyik vádlott javára sem állapítható meg. A III. r. vádlott védője által előterjesztett fellebbezésben írtakra is kitért az elsőfokú ítélet, megalapozatlanság e körben sem tárható fel. A törvényszék a büntetéskiszabási körülményeket helyesen vette számba, és azokat lényegében a súlyuknak megfelelően értékelte. Az I. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés tartama megfelel a büntetési céloknak, annak enyhítésére, pláne a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztésére nincs törvényes alap. Az az elsőbírői döntés is helyes volt meglátása szerint, hogy a II. és III. r. vádlottakkal szemben alkalmazott próbára bocsátás tartama egyező, mivel a II. r. vádlott kedvezőbb személyi körülményeit a cselekményben betöltött nagyobb szerepe ellensúlyozza. Az ügyész utalt arra, hogy a nyomozás során nem minden bűnjelet foglaltak le, azok esetében a lefoglalás megszüntetése nem indokolt. Mindezek alapján az ügyész – a lefoglalás megszüntetésére vonatkozó rendelkezés megváltoztatása mellett – az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[10] Terhelt1 I. r. vádlott védője perbeszédét az elsőfokú eljárásban tartott perbeszédével lényegében egyező tartalommal adta elő, indítványa az I. r. vádlott felmentésére irányult.

[11] Terhelt2 II. r. vádlott védője perbeszédét az elsőfokú eljárásban tartott perbeszédével lényegében egyező tartalommal adta elő, azt annyival egészítette ki, hogy iratellenes az elsőfokú ítélet azon megállapítása, amely szerint a II. r. vádlott védekezése a jogos védelem megállapítására irányult, mivel védekezését a kényszer, fenyegetés fennállására alapította. A védő a II. r. vádlott felmentésére tett indítványt.

[12] Varga terhelt3 III. r. vádlott védője perbeszédét az írásban benyújtott fellebbezésével egyező tartalommal adta elő, azt annyival egészítette ki, hogy tanú7 tanú nem objektív tanú: olyan eseményekre nem emlékszik, amelyeket más tanúk egyezően adtak elő, és vallomását a kamerafelvételek is nagyobb részt cáfolják. A védő elsődlegesen a III. r. vádlott felmentésére, másodlagosan a vele szemben alkalmazott próbára bocsátás tartamának csökkentésére tett indítványt.

[13] Terhelt1 I. r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában megbánását fejezte ki, és tettéért bocsánatot kért.

[14] A bejelentett védelmi perorvoslati indítványok közül kizárólag az I. r. vádlott és védője, illetve a II. r. vádlott és védője által enyhítés érdekében benyújtott fellebbezések vezettek eredményre.

[15] Mivel az elsőfokú ítélet ellen a vádlottak és a védők a tényállást is támadó fellebbezéseket jelentettek be, a felülvizsgálat terjedelme a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körű volt, vagyis az kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására is.

[16] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék az eljárási szabályok szinte maradéktalan betartásával folytatta le az eljárást, sem feltétlen, sem relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést nem követett el. Az ítéltábla – a fent részletesen kifejtettek szerint – eljárási hibaként azonosította a fiatalkorú vádlottak ismételt egyéni értékelésének elmulasztását, ezt azonban a másodfokú bíróság is pótolhatta.

[17] A személyi körülményeket az ügyiratok tartalma és a vádlottak által a másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozatok alapján a következők szerint pontosította:

– Terhelt1 I. r. vádlott élettársa pánikbetegségben szenved;

– az I. r. vádlott elmeállapotára vonatkozó, az ítélet tényállásában a [10] bekezdésben tévesen szerepeltetett megállapításokat a vádlott személyi körülményeihez helyezi át. Egyúttal azt kiegészíti azzal, hogy a vádlott szocializációja deficites, érzelmi fejlődése súlyosan sérült, érendszere feszültséggel telt, konfliktusszituációk által kiváltott agresszív cselekedetekre hajlamos, feszültségeit alkoholabúzzsal oldja, az ittasság okozta gátlásfellazulás hivatkozott személyiségjellemzőivel együtt könnyen vezet túlméretezett indulati reakciókhoz;

– fk. Terhelt2 II. r. vádlott szüleivel él egy háztartásban a tartózkodási helyeként megjelölt ingatlanban, az építőiparban segéd munkásként végez alkalmi munkát, jövedelme 21 000 Ft/nap;

– terhelt3 III. r. vádlott iskolai végzettsége az általános iskola nyolc osztálya, havi nettó jövedelme átlagosan 300 000 Ft, élettársi kapcsolatban él, élettársa jelenleg közös ikergyermekeikkel várandós. Az elsőfokú ítélet [4] bekezdés utolsó mondatában feltüntetett – garázdaság vétsége miatt indult – eljárásban már vádemelésre került sor, az a Pesti Központi Kerületi Bíróságon B.I.11.006/2024. számon van folyamatban;

– a fiatalkorú vádlottak bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének foka alacsony.

[18] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlansági hibában nem szenved, ezért az a Be. 591. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[19] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének mindenben eleget tett, valamennyi a védelem által vitatott tény szempontjából releváns bizonyítékot a tárgyalás anyagává tett. A vádlottak védekezésének ellenőrzése céljából széleskörű tanúbizonyítást folytatott le, levetítette a térfigyelő kamerák által készített felvételeket és azok közvetlen észlelése alapján vont le ténybeli következtetéseket ítéletében. A védelem által előterjesztett bizonyítási indítványokat részletesen megvizsgálta, és ítéletében alapos indokát adta azok elutasításának. Erre figyelemmel az ítéltábla azt állapította meg, hogy az ügyben felderítetlenség fel sem merülhet.

[20] A törvényszék a tárgyaláson felvett bizonyítás anyagát az elsőfokú ítéletben irathűen hivatkozta, az egyes bizonyítékok törvényességét és hitelességét ellenőrizte. A törvényes bizonyítékok bizonyító erejét egyenként is vizsgálta, majd elvégezte a bizonyítékok összevetését is. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írtak betartásával példásan teljesítette, bemutatta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és állást foglalt a tekintetben is, hogy egyes bizonyítékokat a tényállás megállapításakor mely okból fogadott vagy vetett el.

[21] Megállapításaival, következtetéseivel az ítéltábla maradéktalanul egyetértett, azok mindenre kiterjedőek, gondosak és logikusak, kiegészítésre vagy helyesbítésre nem szorulnak, ezért megismétlésüktől a másodfokú bíróság is eltekint.

[22] A védelem által benyújtott fellebbezések az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást is támadták. Az ilyen perorvoslati támadás kizárólag akkor vezethet eredményre, ha az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat hiányosan értékelte, iratellenes megállapításokat tett, tényből tényre helytelenül következtetett, vagy egyéb logikai hibát vétett.

[23] Terheltl I. r. vádlott védője perbeszédében azt emelte ki, hogy a tényállást tanú7 tanúvallomására kell alapítani, aki védencét mentő tényeket közölt. A védő perbeszédében nem tért ki arra, hogy az elsőfokú bíróság által e körben előadott érvelés (elsőfokú ítélet [45] bekezdés) – túl azon, hogy az a vádlott védekezését egyedüli, minden mással szemben álló bizonyítékként megerősíteni látszott – miért nem fogadható el, és erre okot az ítéltábla sem talált. A törvényszék a hivatkozott tanúvallomást önmagában és a többi bizonyítékkal összevetve is értékelte, és azt alappal vetette el. tanú7 tanú nyilatkozatai az elsőfokú bíróság által részletesen számbavett bizonyítékokból következően egyértelműen valótlanak abban, hogy „egymást túlcitálva kötekedtek a fiatalok terheltl1dal”, akit később arrébb is húzott tőlük, hogy „nehogy agyonverjék”. Ilyen nem történhetett, és nem is történt, emellett teljesen irracionális is, hogy a közterületfelügyelők csoportjának jelenlétében a fiatal társaság a

vádlott életére törjön. A tanú vallomása ekként – ahogyan azt az elsőfokú bíróság okszeren levezette – nem volt elfogadható, és ezért az I. r. vádlott védekezését sem támaszthatta alá.

[24] Az I. r. vádlott védője arra is hivatkozott, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az állapítható meg, hogy az I. r. vádlott a II. r. vádlott által leadott ütés következtében került földre, ami megalapozza a jogos védelmi helyzetet az ő javára. E körben hivatkozott tanú tanúvallomására, aki – álláspontja szerint – „elfelejtette”, hogy milyen vallomásban állapodtak meg, így a tárgyaláson az igazat mondta el.

[25] Először is rögzítendő, hogy az elsőfokú bíróság, tekintve, hogy már a védő elsőfokú eljárásban előterjesztett perbeszédében is azonos tartalommal elhangzottak, ezekkel a védői kifogásokkal is részletesen foglalkozott: ítélete [17]-[18] bekezdésében önmagában értékelte tanú tanúvallomását, ennek keretében foglalkozott a vallomásban feltárható következtetlenségekkel is, majd azt az elsőfokú ítélet [51] bekezdésében összevetette a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal is. Ezen összevetés alapján alappal jutott arra a következtetésre, hogy a fiatalok vádlottak és társaik nem egyeztettek vallomásaikat. E körben elfogadható a III. r. vádlott védője által a másodfokú tárgyaláson tartott perbeszédben előadott érvelése: a II. és III. r. vádlottakat a nyomozó hatóság eleinte tanúként vonta be az eljárásba, őket ebben az eljárási pozícióban hallgatták ki többször is, így semmi okuk nem volt arra, hogy úgy hangolják össze vallomásaikat, amellyel büntetőjogi felelősségrevonásukat elkerülhetik, és ilyen vallomástételre bírják rá négy társukat is.

[26] Másodszor pedig rá kell mutatni arra, hogy – szemben az I. r. vádlott védője által visszatérően előadott érveléssel – a büntetőjogi megítélés szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a szúrás lökés vagy ütés előzte meg. Ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen levezette, az egész konfliktus kiváltó oka Terhelt1 I. r. vádlott provokatív magatartása volt, amellyel verekedést kezdeményezett a környezetében tartózkodó fiatalok vádlottakkal. Az I. r. vádlott ezért nem volt jogos védelmi helyzetben, és ezen a tényen az sem változtat, hogy ő kapta az első ütest vagy lökést. A lényeg az, hogy az I. r. vádlott verekedést kezdeményezett, amely során őt érte az első tettelegesség, de ettől az ő általa kifejtett bántalmazás nem lesz jogszerű.

[27] Fk. Terhelt2 II. r. vádlott védője perbeszédében arra hivatkozott, hogy iratellenes az elsőfokú ítélet azon megállapítása, amely szerint a II. r. vádlott védekezése jogos védelem megállapítására irányult, mivel valójában kényszer, fenyegetés fennállására alapította a védekezését.

[28] Az elsőfokú bíróság foglalkozott a kényszer, fenyegetés fennállására irányuló vádlotti védekezéssel, és ítélete [55] bekezdésében alappal vetette el azt. A másodfokú bíróság mindenben egyetért a törvényszék által kifejtettekkel: nincs semmilyen arra utaló adat, tény vagy körülmény, amiből a kényszer, fenyegetés fennállására lehetne következtetni, és ilyet a II. r. vádlott védője sem tudott hivatkozni sem az elsőfokú, sem pedig a másodfokú

bíróságon előadott perbeszédében. Az általa előadottak tartalmilag helyesen kizárólag a jogos védelemre való hivatkozásként értelmezhetők, amire az elsőfokú bíróság mind a bizonyítékok értékelése, mind a jogi indokolás keretében rendkívül részletesen kitért.

[29] A II. r. vádlott védője arra is hivatkozott, hogy a közterület-felügyelők tanúvallomására nem lehet tényeket alapítani, mivel azok alapvető kérdésekben eltértek.

[30] Az elsőfokú bíróság ezekkel a tanúvallomásokkal is részletesen foglalkozott ítélete [43]-[45] bekezdéseiben: részletesen bemutatta az egyes vallomások közötti eltéréseket, és logikus, minden releváns tényre kiterjedő érveléssel mutatta be, hogy azok közül melyek fogadhatók el a tényállás megállapítása során. A másodfokú bíróság ezzel a levezetéssel mindenben egyetértett, az kiegészítésre nem szorul, megismétlése pedig a másodfokú ítéletben szükségtelen.

[31] Fk. Terhelt3 III. r. vádlott védője fellebbezésben azt az álláspontot fogalmazta meg, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást részben iratellenesen és helytelen ténybeli következtetésekre alapítva állapította meg.

[32] A másodfokú bíróság e körben sem észlelt iratellenességet. Az kétségtelen, hogy a törvényszék által megállapított tényállás nem mindenben fedi a III. r. vádlott vallomásában előadottakat, de ennek az az oka, hogy a törvényszék ezt a vallomást úgy értékelte az egyéb bizonyítékokkal való összevetés eredményeként, hogy az nem minden részletében felel meg a valóságnak. Az elsőfokú bíróság helyes logikával vezette le, hogy a II. és III. r. vádlottak magatartása nem választható el élesen egymástól: a III. r. vádlott felismerte, hogy a II. r. vádlott miért fordult vissza az I. r. vádlott irányába, és azért tartott vele, hogy meg tudják védeni egymást. Ekkor a III. r. vádlottnak már nem az volt a célja, hogy megelőzze a konfliktust, tisztában volt azzal, hogy nagy valószínűséggel összetűzés lesz két vádlott-társa között, és azért csatlakozott a II. r. vádlotthoz, hogy szükség esetén az ő oldalán avatkozott be a kialakulóban lévő konfliktusba. Ez volt az a mozzanat, amikor a III. r. vádlott is elfogadta az I. r. vádlott által feljűk intézett kihívást, amivel ő maga is a jogtalanság talajára lépett. Az elsőfokú bíróság ténybeli következtetései így irathú adatokon alapultak, és azok a logikai szabályainak is megfelelnek, amiből az következik, hogy – megalapozatlansági ok hiányában – a tényállás megváltoztatása a felülmérlegelés tilalmába ütközik.

[33] Összességében az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenysége az eljárási törvény előírásainak és a logikus gondolkodás szabályainak egyaránt megfelelt, az általa megállapított tényállás mindenben megalapozott. Ezért a felmentést célzó védelmi fellebbezések nem vezethettek eredményre.

[34] Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére, cselekményeik minősítése kifogástalan, és a jogos védelem fennálltát is helyes érveléssel vetette el, az elsőbírói jogi indokolás kiegészítésre nem szorul.

[35] A büntetéskiszabási körülményeket a törvényszék alapvetően helyesen vette számba, azonban azok több kiegészítést és pontosítást igényelnek.

[36] A törvényszék mindhárom vádlott javára értékelte az időmúlást, azonban annak kisebb súlyt tulajdonított arra figyelemmel, hogy meglátása szerint az csak csekélyebb mértékű volt. Ezzel szemben az állapítható meg, hogy a bűncselekmények elkövetése és az elsőfokú ítélet meghozatala között eltelt közel négy év a vádlottak által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához viszonyítva is jelentősebb. Az időmúlás nyomatéka különösen a fiatalok vádlottak esetében nagyobb, hiszen az ő esetükben az eljárás időszerűségének kiemelt jelentősége van arra figyelemmel, hogy a nevelési cél akkor érhető el a leghatékonyabban, ha a bűncselekmény elkövetése és a szankció alkalmazása között a lehető legrövidebb idő telik el.

[37] Az időmúlás jelentőségét tovább növeli – a vádlottaknak fel nem róható – azon körülmény is, hogy a bírósági eljárásban bíróváltás volt, ami még akkor is jelentősen hátráltatta az ügy befejezését, ha a törvényszék élt az eljárás egyszerűsített megismétlésére nyitva álló törvényi lehetőségekkel. A másodfokú eljárásban pedig az elsőfokú bíróság által elmulasztott bizonyítás lefolytatása eredményezett további időmúlást.

[38] Az elsőfokú bíróság nem észlelte, hogy az időmúláson túl az eljárás vádlottaknak fel nem róható elhúzódása olyan további enyhítő körülmény, amelynek a velük szemben alkalmazott szankciók mértékében is hangsúlyosan meg kell jelennie.

[39] A 2/2017. (II. 10.) AB határozat alkotmányos követelményként fogalmazza meg azt, hogy amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét. Ezzel összhangban mondja ki a Be. 564. § (4) bekezdés *b)* pontja azt, hogy ha a bíróság a büntetőeljárás elhúzódását enyhítő körülményként értékelte, az ítélet indokolásának tartalmaznia kell az erre való utalást is. Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy az eljárás elhúzódása és az időmúlás különböző tartalommal bíró eljárásjogi fogalmak: míg az időmúlás pusztán a bűncselekmény elkövetése és az ügydöntő határozat meghozatala közötti időtartamot értékeli, az elhúzódó eljárásra utalás az ügyben eljáró bíróságoknak vagy hatóságoknak az eljárás egyes szakaszaiban tanúsított tétlenségének az elismerése.

[40] Jelen ügyben az állapítható meg, hogy valamennyi vádlott jelen volt a helyszínen a bűncselekmények elkövetését követően a rendőri intézkedés során, és az eljárás egész ideje

alatt a hatóságok rendelkezésére álltak. A fiatalokú vádlottakat a nyomozó hatóság először tanúként vonta be az eljárásba, meggyanúsításukra csupán a bűncselekmény elkövetése után másfél évvel, a III. r. vádlott esetében 2021. december 7. napján, a II. r. vádlott esetében 2022. január 5. napján került sor.

[41] A fentiek alapján az ítéltábla azt állapította meg, hogy a büntetőeljárás (a nyomozati szakban) a vádlottak magatartásán kívül álló, kizárólag a büntetőügyben eljáró hatóságok érdekkörébe eső okokból húzódott el, amit a vádlottak javára jelentős nyomatékú enyhítő körülményként kellett értékelni.

[42] Az elsőfokú bíróság a III. r. vádlott terhére értékelte azt a tényt, hogy a „jelen büntetőeljárás hatálya alatt ugyanilyen bűncselekmény miatt indult vele szemben büntetőeljárás” (elsőfokú ítélet [64] bekezdés). A bűnügyi nyilvántartás adatai alapján megállapítható, hogy a III. r. vádlottal szemben garázdaság miatt két további büntetőeljárás indult a jelen eljárásban elbírált bűncselekmény elkövetése után, és mindkét bűncselekmény elkövetési ideje is későbbi. A vádlott terhére nem értékelhető olyan tény, amely a bűncselekmény elkövetését követően következett be, így az sem, hogy a III. r. vádlott később újabb bűncselekményt követett el, illetve újabb bűncselekmény elkövetésével gyanúsították meg.

[43] Fk. Terhelt2 II. r. vádlott javára kell értékelni azt a tényt, hogy a garázdaság büntette elkövetése során súlyos, életveszélyes sérüléseket szenvedett el. Az 56. BK vélemény III.9. pontja szerint az elkövetőt a bűncselekmény következtében ért hátrányok enyhítő körülményként értékelhetők akkor, ha azok a büntetés mellett külön is egyéni visszatartó hatást fejthetnek ki, és ilyen többlethátrány lehet a bűncselekmény folytán elszenvedett sérülés. A másodfokú bíróság megítélése szerint a fiatalokú II. r. vádlottat az általa elszenvedett sérülés a hasonló erőszakos bűncselekmények elkövetésétől már önmagában is komoly mértékben vissza fogja tartani.

[44] Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság által választott szankciónemekkel, azonban azok tartamával csak részben tudott azonosulni.

[45] Terhelt1 I. r. vádlott nagyobb tárgyi súlyú bűncselekményt követett el, így a szabadságvesztés büntetés kiszabását nem érheti kritika. Annak mértéke azonban eltúlzott arra figyelemmel, hogy az I. r. vádlott büntetlen előéletű, a bűncselekmény elkövetése után a helyszínen maradt, vállalva ezzel a büntetőjogi felelősségre vonást, életvezetése rendezett, a bűncselekmény elkövetése óta hosszabb idő telt el, és az eljárás neki fel nem róható okokból elhúzódott. Ezek a körülmények a büntetési tételkeret alsó határával egyező tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabását indokolják, és egyben lehetőséget adnak a büntetés próbaidőre történő felfüggesztésére a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján.

[46] Ugyanakkor az I. r. vádlott személyiségjellemzői és alkoholista életmódja a szakértői vélemény alapján megállapíthatóan magában hordozza a bűnismétlés veszélyét, ezért az ítéltábla indokoltan tartja a vádlott rendszeres figyelemmel kísérését. Ezért a Btk. 69. § (1) bekezdés e) pontja alapján a próbaidő tartamára elrendelte pártfogó felügyeletét.

[47] Az elsőfokú bíróság az I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról törvényesen rendelkezett, ez utóbbi mindössze a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztése okán szorult kiegészítésre azzal, hogy e rendelkezés értelemszerűen a végrehajtás elrendelése esetén jut jelentőséghez.

[48] A fiatalkorú II. és III. r. vádlottak esetében a próbára bocsátás törvényes és a büntetiskiszabási körülményekhez igazodó szankció, azonban az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel arra, hogy a II. r. vádlott javára több enyhítő körülmény írható, és a vádlottak személyi körülményeiben is jelentősebb eltérések tárhatók fel. A környezettanulmányok alapján jól látható, hogy terhelt³ III. r. vádlott családi körülményeinek jellemzői, személyiségjegyei, és a bűncselekményhez való viszonyulása – annak ellenére, hogy bűnmegelőzési szempontú kockázatértékelése alapján összességében alacsony veszélyeztetettségű – nem nyújtanak kellően megnyugtató biztosítékokat a fiatalkorúval szembeni nevelési célok érvényesülésére, ezért társához képest különbségtételt indokolt. Ennek egyik jele az ellene indult két további büntetőeljárás, illetve az, hogy – szintén a környezettanulmány adatai szerint – jelenleg nem tud megfogalmazni olyan stratégiát, amely mentén a hasonló erőszakos bűncselekmények a jövőben elkerülhetők lennének. Ezek alapján egyet lehet érteni azzal, hogy a III. r. vádlott esetében a próbaidő maximális tartama mutatkozik alkalmasnak a fiatalkorú helyes irányú fejlődésének előmozdítására. A joghátránynak sem jellege, sem tartama – szemben a védő okfejtésével – semmilyen aránytalan hátrányt nem idéz elő a vádlott családosi állapota szempontjából, a gyermekeiről és élettársáról való mindennemű gondoskodás lehetőségeit ugyanis nem korlátozza.

[49] Fk. Terhelt² II. r. vádlott esetében ilyen problémák nem voltak feltárhatók: az életvezetése alapvetően rendezett, családi körülményei nem jeleznek káros hatásokat, ezért bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének foka minden kategóriában alacsony. Az kétségtelen, hogy ő komolyabb szerepet töltött be a bűncselekményben, de ezt kellőképpen ellensúlyozza az a tény, hogy ő garázdaság büntetével összefüggésben életveszélyes sérülést szenvedett el. Így az ő esetében rövidebb tartamú próbaidő is alkalmas lehet a büntetési célok elérésére, ezért a próbára bocsátás tartamát a másodfokú bíróság mérsékelte.

[50] Az elsőfokú bíróság az irányadó törvényi rendelkezésekkel összhangban állapította meg, hogy a fiatalkorú vádlottak a próbaidő tartama alatt pártfogó felügyelet alatt állnak.

[51] A bűnjelekről szóló rendelkezések törvényesek voltak, de az ügyészség helyesen észrevételezte, hogy a biológiai anyagmaradványokat nem foglalták le a nyomozás során,

ezért értelemszerűen a lefoglalás megszüntetéséről sem kell rendelkezni az ügydöntő határozatban. Ezt a kisebb – a bűnjelekről szóló rendelkezés törvényességét és annak végrehajtását érdemben nem érintő – hibát a másodfokú bíróság javította.

[52] A bűnügyi költségről szóló elsőbírői rendelkezések mindenben megfelelnek a jogszabályoknak.

[53] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[54] A felülbírálat során az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú ítélet bevezető részében a törvényszék feltüntette az előkészítő ülés határnapját is. A Be. 561. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának bevezető részében fel kell tüntetni a tárgyalási napok megjelölését is. Mivel az előkészítő ülés eljárási formája nem tárgyalás, hanem nyilvános ülés [Be. 499. § (1) bekezdés], az ügydöntő határozat bevezető részében nem is kell feltüntetni akkor, ha a bíróság tárgyaláson hozta meg az ítéletét. Ezt a hibát a másodfokú bíróság javította.

[55] A másodfokú eljárásban a kirendelt védő díjával kapcsolatosan felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. §-a és az 574. § (1) bekezdése alapján a III. r. vádlott köteles megfizetni az állam javára. A II. r. vádlott vonatkozásában felmerült bűnügyi költség megfizetése alól az ítéltábla a Be. 613. § (2) bekezdés a) pontja alapján mentesítette a II. r. vádlottat.

[56] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. február 26.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

dr. Ignác György s. k.,

dr. Cserni János s. k.,

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2024. április 22. napján kelt 14.Fk.313/2022/33. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 5.Fkf.266/2024/27. számú ítéletében írt változtatásokkal 2025. február 26. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. február 26.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Takácsné Veres Tünde

bíróági ügyintéző